

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is
f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20
en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den
regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden
en brieftolken.

ZONDAG 1 EN MAANDAG 2 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 27sten November 1861, n°. 69, is de heer mr. C. Hiddingh erkend als consul-generaal van den Oranje-Vrijstaat in het Koninkrijk der Nederlanden.

Bij besluit van den 29sten November 1861, n°. 93, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:
bij het personeel der militaire administratie van het leger in Oost-Indië te benoemen tot 2den luitenant-kwartiermeester:
den sergeant F. E. Muller, van het regiment grenadiers en jagers;
den sergeanten J. N. Morée en W. L. H. W. Rooby, benevens den
sergeant-titulair M. J. J. Römer, allen van het 2de regiment infanterie;
den sergeant W. van Doorn, van het 4de en den fourrier L. T. H. Smith, van het 6de regiment infanterie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGLAND.

De tijding, dat de gelastigden van de Confoederatie door een oorlogsschip van de Unie op eene Engelsche pakketboot gevangen genomen zijn, heeft de gemoederen in Engeland in zoo groote beweging gebragt, dat de Times en andere groote dagbladen noodig achten het publiek tot kalme te vermanen en te doen opmerken dat het door dat voorval opgerezen vraagpunt niet zoo duidelijk en uitgemaakt is als men denkt. Het even genoemde blad zegt in zijn nommer van jl. Donderdag:

„Is het waar, dat ieder officier van de Amerikaansche marine onze schepen, waar hij ze ook aantreft, mag aanhouden en er alle personen, welke hij burgers van de Vereenigde Staten of dienaren van het gouvernement der Confoederatie beweert te zijn, mag gevangen nemen? Indien wij de gesteldheid der Unie uit haar eigen oogpunt beschouwen, zou het klaarblijkelijk zijn dat zoodanig regt niet bestaat. De Vereenigde Staten zeggen dat zij niet in oorlog maar alleen bezig zijn eenen opstand te bedwingen. Zij zeggen of zeiden dat zij niet hunne eigene havens te blokkeren, maar eenvoudig uitvoering geven aan eene wet, welke de Zuidelijke havens voor den invoerhandel heeft gesloten. Het zou, naar hun beweren, een gelijk geval zijn, indien de Koningin van Engeland eenen opstand op het eiland Wight bedwong. Welnu, indien het zoo eenen opstand op het eiland Wight bedwong, zou de Unie, door onze pakketboot aan te houden, eene ware, dan heeft de Unie, door onze pakketboot te worden gestraft met geweldadigheid gepleegd, welke zou behooren te worden gestraft met embargo te leggen op ieder Amerikaansch schip in de Britsche havens en door hare kleine vloot van de oppervlakte der zee weg te vagen. De Unie zou, naar hare eigene wijze van voorstellen, niet in oorlog zijn, en geen van de regten van oorlogvoerende partijen over onzijdigen hebben.

„Doch deze wijze van voorstellen is door anderen niet aangenomen. In het algemeen heeft de wereld geweigerd, de scheuring en nieuwe vorming der Noord-Amerikaansche gemeenebesten enkel als eenen opstand aan te merken. Wij hebben de beide gemeenebesten als oorlogvoerende staten erkend. Wij verklaren tusschen hen, als tusschen twee elander beoorlogenda mogendheden, onzijdig te willen zijn. Wij behandelende de oorlogsschepen van ieder van de twee partijen met juist dezelfde mate van voorkomendheid. In alle opzichten, behalve ten aanzien der diplomatieke betrekkingen, gedragen wij ons op geheel dezelfde wijze jegens beide. Zoodra het Zuiden bewijst een govestigde staat te zijn welke zijne onafhankelijkheid kan staande houden, zal het zekerlijk door ons ook in diplomatieken vorm worden erkend, gelijk het reeds feitelijk door ons erkend is. Wij hebben de Confoederatie reeds als oorlogvoerende partij erkend, en zullen haar gouvernement erkennen, wanneer de tijd daarvoor gekomen is. Wij hebben ons dus al de pligten en al de lasten opgelegd, waaraan eene onzijdige mogendheid tusschen twee oorlogende staten onderworpen is.

„Het is eene onaangename, maar onwidersprekelijke waarheid, dat wij zelf een stelsel van volkenrechtelijke regelen hebben gevestigd, hetwelk thans in ons nadeel is. Op hooghartige, ja schier dwingelandsche wijze hebben wij ons in vroegere tijden regten over onzijdigen toegekend van eenen voor hen zoo drukkenden aard, dat wij daardoor meermalen al de andere zeemogendheden der wereld tegen ons in het harnas hebben gejaagd. Wij hebben zelfs beweerd het regt te hebben om oorlogsschepen van onzijdige natien aan te houden en van boord derzelve Britsche onderdanen weg te voeren; in de Gedenkschriften van Jefferson is, bij voorbeeld, opgeteekend, dat twee neven van Washington, uit Europa naar Noord-Amerika terugkeerende, door onze kruisers geprest en als gemeene zeevlieden onder de krijgstucht van het oorlogsschip geplaatst werden. Wij zijn altijd de warme verdedigers van de regten der oorlogvoerenden over onzijdigen geweest; en de beslissingen onzer gerechtshoven, welke nu door onze regterlijke ambtenaren moeten worden aangehaald, hebben gestrekt tot bevestiging dier onredelijke vorderingen, welke andere staten

hebben gecoopt om zich tegen ons te vereenigen en tot gewapende verdediging hunner onzijdigheid onderling te verbinden, en welke telkens, wanneer wij het overwigt ter zee verloren, in de toepassing gewijzigd zijn.

„Dien ten gevolge zijn er in dezen zoo talrijke en zoo overeenstemmende getuigenissen aan te voeren, dat het regt van oorlogsschepen van oorlogvoerende staten om onzijdige handelsvaartuigen te visiteren niet kan worden bewist. De groote Engelsche regtsgeleerde, lord Stowell, zegt in zijne uitspraak over eene vermaarde regtszaak: „Om zekerheid te bekomen dat er niets is te vinden wat met de vriendschapsbetrekking tusschen onderscheiden staten en met het volkenregt onbestaanbaar is, kent het volkenregt maar één middel, namelijk het regt van persoonlijke visitatie en doorzoeking, uit te oefenen door degenen welke daarbij belang hebben. Onversehillig wat het schip, de lading of de bestemming zij, het regt van visitatie en doorzoeking komt aan de kruisers van eene oorlogvoerende natie onbetwistbaar toe. Zoo lang er geene visitatie en doorzoeking hebben plaats gehad, is niet gebleken wat schip het is en welke bestemming het heeft; en tot het bekomen van zekerheid omtrent deze punten is het regt van visitatie en doorzoeking noodzakelijk. Dit regt is in beginsel zoo onwidersprekelijk, dat het door niemand kan worden ontkend, welke het regt erkent om in eenig geval zeeprizen te maken; immers het is onmogelijk zeeprizen te maken, indien men niet mag onderzoeken of er goederen aanwezig zijn, welke regtmatic in beslag mogen worden genomen. De veelvuldige Europeesche verdragen betreffende dat regt wijzen op hetzelfde als reeds bestaande, en hebben niet de strekking om het te vestigen, maar alleen om deszelfs uitoefening te regelen. Het wordt door alle schrijvers over het volkenregt eenstemmig erkend. Over hetzelfde onderwerp zegt een Amerikaansche regtsgeleerde van groot gezag, Kent, in zijne Commentaries: „De pligt van zelfbehoud geeft aan oorlogvoerende natien dat regt. De leer der Engelsche gerechtshoven voor zeezaken omtrent het regt van visitatie en doorzoeking en omtrent de beperking van dat regt is door de gerechtshoven van ons land in vollen omvang aangenomen. Zoo ver de gezag hebbende schrijvers betreft, zijn de leeraren van het volkenregt eenstemmig van gevoelen, dat een kruiser van eene oorlogvoerende mogendheid regt heeft alle koopvaardijsschepen in volle zee aan te houden, te visiteren en te doorzoeken.

„Wij voeren deze gevoelens aan, omdat het van belang is dat het publiek omtrent een zoo gewigtig onderwerp, als het onderhavige, goed ingelicht zij. Doch men moet in het oog houden, dat die gevoelens zijn uitgesproken onder omstandigheden, zeer verschillende van die waarin wij nu verkeerden. Er bestonden toen geene stoombooten; en pakketbooten, belast met het brievenvervoer, waarbij de gansche wereld bevoerd werd, waren toen niet bekend. Wij voerden krijg voor zelfbehoud, en wij deden in die dagen dingen, welke wij thans noch aan ons zelven, noch aan anderen veroorloven zouden te doen. Buitendien zou het, indien wij die verouderde wetgeving nog in volle kracht wilden laten gelden, nog de vraag zijn, of de personen, welke trots de bescherming van onze vlag zijn gevangen genomen en weggevoerd, mogten gevat worden. Het waren geene officieren van de land- of de zeemagt der Confoederatie. Het waren diplomatieke gelastigden, aan welke niets, behalve eenige formaliteiten, ontbrak om ambassadeur in Engeland en Frankrijk te zijn. Wij willen niet zeggen, dat er in het volkenregt eenige bepaling voorkomt, welke ons regt zou geven om te beweren dat hun persoon als door hunne zending geheiligd beschouwd moest worden; maar aan den anderen kant is ons niets bekend wat zou kunnen worden aangevoerd om te bewijzen dat die gelastigden met oorlogscontrabande gelijk te stellen waren.

„Indien wij de Confoederatie hadden erkend, zouden wij, dunkt ons, allezins regt hebben gehad om die gezanten aan boord onzer oorlogsschepen te nemen en naar Engeland te brengen zonder inbreuk op onze hoedanigheid van onzijdigen te maken.

„Zelfs echter indien erkend moest worden, dat die personen aan boord van het Engelsche schip te beschouwen waren als vijandelijkheden pleegende of met oorlogscontrabande gelijk staande, zou het, naar het oordeel van uitstekende regtsgeleerden, geen vraagpunt zijn, hetwelk door eener zeeofficier en door de bemanning van vier booten beslist moest worden. De wettelijke handelwijze zou geweest zijn, het schip zelf in eene haven op te brengen en bij een gerechtshof voor zeezaken eene vorfening tot veroordeeling van den bodem of van de passagiers in te stellen. De uitkomst zou wellicht dezelfde geweest zijn; maar indien er op onregelmatige wijze bleek gehandeld te zijn, zouden wij voorzeker regt hebben om te vorderen dat de gevangen genomen personen weder in vrijheid wierden gesteld.

„Doch het baat niet, oude folianten en schrijvers van voorbij gezane tijden aan te voeren tot regtvaardiging van handelingen, welke geen Engelschman en geen Franschman anders dan als eene beleediging en verongelijking kan beschouwen. Zelfs het gouvernement der Unie zal begrijpen dat de stem der gelastigden van het Zuiden, uit hunne ge-

vangenis oprijzende, oneindig meer indruk te Parijs en te Londen zal maken, dan indien zij zich op de Tuilerien en op het paleis van St. James deed hooren.

» Vraagstukken van zulken aard als het aanhangige plegen in landen, alwaar het volk magt uitoefent, maar al te schielijk uit de hand van regtsgeleerden en staatsmannen in andere handen over te gaan, en onwederstaanbaar vermogen te geven aan lieden, welke noch tot het wijsste noch tot het vredelievendste gedeelte der maatschappij kunnen gerekend worden.»

— De *Morning Post*, een orgaan van het Engelsche gouvernement, behelst in haar nommer van gisteren de volgende mededeeling: » De regtsgeleerde raadsliden van onze Kroon hebben beslist dat de daad van den kapitein van den San Jacinto niet te regtvaardigen is. Hij had geen regt om vreedzame passagiers, varende onder de Britsche vlag, te vatten; zijne daad is niets minder dan eene tastbare schending van het volkenregt en eene regtstreeksche beleediging voor ons land.

» Ons gouvernement zal onverwijld trachten deswege volkomene voldoening en herstel te verkrijgen. Wij koesteren nog de hoop dat het gouvernement der Unie zich haasten zal de daad van zijnen dienaar te wraken; dat het zijn leedwezen daarover betuigen, de gevatte personen in vrijheid stellen, kortom, al het mogelijke doen zal om het gebeurde weder goed te maken.

» Immers wij kunnen niet denken, dat de Unie in de daad gezind zou zijn zich in eenen oorlog met Engeland te wikkelen. Wij hebben in de Amerikaansche wateren reeds eene zeemagt die nagenoeg duizend kanonnen voert, en zouden binnen eene maand de vloot der Unie vernielen, de havens van het Noorden blokkeren en aan den strijd een einde maken kunnen. Onze stellige eischen zullen dan ook zekerlijk, hoe vernederend zij ook zijn, door het gouvernement der Unie worden ingewilligd.»

— De *Times* van jl. Donderdag berigt, dat al de salpeter in Engeland voor het gouvernement der Vereenigde staten is opgekocht, en dat de premie van assurantie tegen oorlogagevaar voor de naar New York bestemde schepen den vorigen dag te Londen tot vijf guinea's was gerezen.

De *Times* voegt daarbij dat in de laatste maanden eenige honderd-duizendtallen geweren en andere vuurwapenen uit Engeland naar de Vereenigde Staten zijn gezonden, onder den naam van ijzerwaren, en dat die uitvoer nog aanhoudt.

NOORD-AMERIKA.

Woensdag jl. is in Engeland, te Liverpool, een in de Confoederatie te huis behoorend handelsvaartuig, de *Helen*, regtstreeks uit eene haven van het Zuiden aangekomen. Het was den 2den November van Charleston in zee gegaan, zonder het blokkerende eskader te bespeuren. Het heeft 1100 vaten hars en 500 vaten terpentijn aangebragt. Op het punt zijnde om Charleston te verlaten had het 250 balen katoen aan boord genomen; maar het had deze weder moeten lossen, dewijl de bevolking van Charleston geene enkele baal katoen uit de haven wilde laten gaan. Alleen in geval zij katoen tegen krigsbehoeften en andere benodigdheden kon ruilen (gelijk het geval was met het Engelsche schip *Bermuda*, hetwelk met wapentuig, kleederen, schoenen enz. de haven had weten binnen te komen) wilde de bevolking den uitvoer van katoen gedoogen. Zoo was, naar de getuigenis van den kapitein der *Helen*, niet alleen de bevolking van Charleston, maar die van alle andere Zuidelijke havens gezind.

— Eenige maanden geleden werd een Engelsch handelsvaartuig, de *Perthshire*, nabij de Noord-Amerikaansche kust door eenen kruiser van de Unie zonder reden aangehouden. De reeder vroeg op grond daarvan 200 pond sterling schadevergoeding voor oponthoud, afwijking van den weg en verbruik van scheepsbehoeften. Deze vordering is door het gouvernement der Unie zonder tegenbedenking ingewilligd, gelijk dezer dagen namens het Engelsche gouvernement aan den reeder te Hartlepool is medegedeeld.

SPANJE.

De Senaat van Spanje heeft bij de beraadslaging over het op de troonrede te geven antwoord ook over de zaken van Mexico gehandeld en daarover inlichtingen ontvangen van een zijner leden, den heer Pacheco, welke in Mexico gezant van Spanje is geweest maar door den President Juarez uit het land is gezonden, dewijl hij met de onderliggende partij, de conservativen of kerkelijk gezinden, heulde. In de zitting van den Senaat van den 22sten November heeft de heer Pacheco, volgens een officieel verslag van die zitting, het volgende gezegd:

» Zou Spanje's vertegenwoordiger in Mexico in staat zijn grooten invloed uit te oefenen, dan moest het Spaansche gouvernement zich voornemen in Mexico eene werkdadige staatkunde te volgen. In de volgende punten laat die staatkunde zich zamenvatten: 1°. ons aan het hoofd van den Spaanschen volksstam in Amerika te stellen en hem tevens te overtuigen dat wij ter goeder trouw in zijne onafhankelijkheid berusten, maar dat Spanje in den natuurlijke loop der wereldsche zaken aan het hoofd van alle tot dien volksstam behoorende personen staat en staan moet; 2°. er is in Amerika eene natie van andere dan Spaansche afkomst, de bevolking van Noord-Amerika, welke door den loop der tijdsomstandigheden de mededinger onzer natie is geworden; deze volksstam beweert dat in Amerika de Latijnsche volksstam hem ondergeschikt behoort te zijn, hetgeen, mijns inziens, eene dwaze en gansch ongegronde aanmatiging van den Angel-Saksischen volksstam is; 3°. bescherming voor de belangen der Spanjaarden; immers in de hoofdstad Mexico alleen bevinden zich 8000 Spanjaarden, wier bezittingen te zamen eene waarde van 150 miljoen piasters uitmaken.

» Dat zijn de grondbeginselen der instructie welke mij als gezant naar Mexico medegegeven werd.

» Naar Amerika vertrekkende, geloofde ik, gelijk schier een iegelijk hier te lande, aan de zege van Miramon en van de kerkelijk gezinde partij in Mexico. Maar bij mijne aankomst was de staat der zaken aldaar veranderd. Zeven Spanjaarden waren er laatstelijk vermoord geworden, en de moord was niet door particulieren gepleegd, maar door de aanvoerders der constitutionele troepen van Juarez. Een van die aanvoerders, met name Carvajal, werd na die bloeddorstige handelingen tot den rang van generaal bevorderd.

» Toen begreep ik, dat er in Mexico eene Spaansche en eene anti-Spaansche partij was. Ik zeg Spaansche partij, niet als of zij haar vaderland aan ons zou willen verkoopen, maar omdat zij overeenstemming en verwantschap met ons heeft, omdat zij de aloude overleveringen, van den oorsprong des staats dagteekende, bewaart.

» De andere partij noem ik de anti-Spaansche, omdat zij den oorlog voor Mexico's onafhankelijkheid heeft aangevangen, en wel met het vermoorden van onze landgenooten, en omdat zij bestendig haren oorsprong verloochent.

» De Spaansche partij is die welke tegen de constitutie van 1857 [de ultraliberale staatsregeling, welke thans in Mexico geldt] in opstand is gekomen. Zij telt al de uitstekende mannen des lands onder hare leden.

» De andere partij verfoeit ons, verkoopt haar land aan de Engelschen en Noord-Amerikanen, en zoud den naam van Mexicaan uit de constitutie willen schrappen.

» Die van de in Mexico bestaande partijen, welke in Europa de reactionaire en de clericale partij wordt genoemd, is in de daad verdraagszaam en vrijgevig; zij gedoogde zelfs de vrije uitoefening van alle godsdiensten.

» De andere partij daarentegen, die van de foederalisten, is eene partij welke tot de barbaarseheid overhelt, wanorde sticht en sloopt; haar streven is, niet de aanhechting van haar land aan de Vereenigde Staten te bewerken, maar Mexico door splitsing aan de regeringloosheid over te leveren, door twintig republieken te vestigen in plaats van ééne.

» Ik voeg hierbij, dat het meerendeel der Spaansche partij uit blanken, uit menschen gelijk wij, bestaat, terwijl de anti-Spaansche partij nagenoeg geheel uit lieden van gemengd bloed is zamengesteld.

» Wat der Indiaanschen volksstam betreft, welke de meerderheid der bevolking uitmaakt, het is een zeer gedwee slag van menschen, hetwelk zich uiterst gemakkelijk laat regeren.»

FRANKRIJK.

De *Constitutionnel* berigt, dat het ontwerp van het besluit tot wijziging van grondwetsbepalingen betreffende de inrigting van het finantiezen, hetwelk aan den Senaat van Frankrijk in zijne buitengewone zitting van den 2den December aanstaande zal worden voorgedragen, eergisteren door den staatsraad eenstemmig aangenomen is.

BELGIE.

De Belgische Kamer van Vertegenwoordigers is in hare zitting van gisteren, bij de beraadslaging over het ontworpen antwoord op de troonrede, tot stemming gekomen omtrent de erkenning van het koninkrijk Italië door België. De zinsnede strekkende tot goedkeuring van de handelwijze des gouvernementen in die zaak is met eene meerderheid van vijftien stemmen (62 tegen 47) goedgekeurd. Zeven leden, waarvan vier tot de liberale partij en drie tot de oppositie behooren, waren afwezig.

ITALIE.

De jongste berigten uit Turyn melden, dat de abt Passaglia, de katholieke godgeleerde welke zich vooral door geschriften tegen de wereldlijke magt van den Roomschen Stoel heeft bekend gemaakt, door het Italiaansche gouvernement tot hoogleeraar in de zedelijke wijsbegeerte aan de hoogeschool van Turyn is benoemd, ter vervanging van eenen hoogleeraar, welke tot een administratief staatsambt benoemd is.

NASCHRIFT.

LONDEN, 30 November. De *Morning Post* en de *Times* zijn van oordeel dat er weinig kans bestaat op de afkeuring van de handelwijs des bevelhebbers van den San Jacinto door het gouvernement der Unie, vermits die officier, naar het schijnt, niet op eigen verantwoordelijkheid gehandeld, maar de van het kabinet van Washington ontvangen instructien gevolgd heeft.

LONDEN, 30 November. Volgens de *Morning Post* heeft de regering het berigt ontvangen dat Mexico zich bereid verklaard heeft eene overeenkomst te sluiten, waarbij al de eischen van Engeland volledig bewilligd worden. Mexico zou voldoening geven voor de aan Engelschen toegevoegde beleedigingen, de met geweld weggenomen gelden terugbetalen en zijne verbindtenissen jegens de schuldeischers geheel en al vervullen. Intusschen verklaart de *Morning Post*, dat deze poging om Engeland van zijne bondgenooten af te scheiden, vruchteloos is, dat Engeland geene afzonderlijke voldoening aanneemt, en dat de Engelsche, Fransche en Spaansche vloeten de Mexicaansche havens zullen bezetten.

— De uitvoer van salpeter naar Noord-Amerika is verboden.

PARIS, 30 November. De *Moniteur* zegt dat, blijkens de van de tolkantoren ontvangen opgaven, het excident der in Frankrijk ingevoerde granen 10½ miljoen hectoliters bedraagt, en dat dus in de behoeften der consumtie ruimschoots voorzien schijnt te zijn.

BERLIJN, 30 November. De gevolmagtigden tot de onderhandelingen over een handelsverdrag tusschen het Tolverbond en Frankrijk hebben gisteren namiddag eene langdurige conferentie gehouden, waarbij de ministers van buitenlandsche zaken en van koophandel tegenwoordig waren.

WIEN, 30 November. De Keizer begeeft zich heden avond voor acht dagen naar Venetië.

De heer Hein, voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, is tot minister van justitie benoemd.

WARSCHAU, 29 November. De zittingen van den staatsraad duren voort. Wat ook van het tegendeel gemeld moge worden, hier Warschau heerscht volmaakte rust, en ook in de provincien wordt de persoonlijke veiligheid nergens bedreigd.

BRESLAU, 29 November (des avonds). De tijding van het ontscheid des heeren Wielopolski heeft in Polen eenen smartelijken indruk te weeten gebracht.

TURYN, 29 November. De *Italia* zegt, dat de bisschop van Potenza aan de geestelijkheid van zijn bisdom eenen rondgaanden brief geschreven heeft, waarin hij haar aanraadt om het nationale gouvernement te ondersteunen, en het volk tot eendragt en vaderlandsliefde te vermanen.

TURN, 30 November. In de Kamer van Afgevaardigden is voorlezing gedaan van een schrijven van den hertog de Proto Maddaloni, waarin deze verklaart zijn veel besproken voorstel niet te kunnen in trekken maar zijn ontslag te nemen. De Kamer heeft met algemeene stemmen de wet tot opheffing der feudale regten in Lombardye aangenomen.

Een der dagbladen vestigt de aandacht op de werkzaamheid van een Bourbonisch comité, hetwelk gezegd wordt te Triëst te bestaan. Het zou talrijke manschappen aanwerven en naar Korfu of Malta zenden, van waar zij zich naar de Napelsche provincien begaven. Het comité zou ruim van geld voorzien wezen, hetwelk het van den Napelschen consul te Triëst ontving.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 30sten November 1861.

Van regeringswege wordt heden aan de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ter verdere mededeeling aan de kamers te Rotterdam, Dordrecht, Groningen en Enschedé, verzonden een verslag met bijlagen van de handels- en nijverheidsbetrekkingen van Oostenrijk, gedurende de maand October 1861.

Het bijvoegsel tot deze courant behelst het verslag van het in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden verhandelde.

Zijnes Majesteits korvet met stoomvermogen *Prinses Amelia*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee A. J. Kroef, is den 29sten October jl. te St. Helena aangekomen, na alvorens eenige dagen aan de Kaap de Goede Hoop te hebben vertoefd.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
30	BOVEN-REIJN	Kewlen,	+ 39.53	+ 3.68	8 ure	0.49	"
29	WAAL	Nijmegen,	+ 8.98	+ 2.71	8 "	0.12	"
29	NEDER-REIJN	Arnhem,	+ 8.96	+ 2.05	8 "	0.12	"
29	GELDERSCHE IJSSEL.	Westervoort,	+ 9.43	+ 2.06	8 "	0.10	"
30		Maastricht,	+ 44.06	+ 1.86	8 "	0.26	"
		(brug)					
30	BOVEN-MAAS	Maastricht,	+ 43.81	"	8 "	0.30	"
		(hoofdsluis)					
20		Grave,	+ 7.34	+ 2.49	8 "	0.08	"
		H. W.	+ 0.85	"	11 u. " m.	"	0.06
28	NIEUWE MAAS . . .	Brielle	- 0.14	"	7 u. " m.	0.88	"
		L. W.					

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

* * De Minister van Justitie brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat zijne gewone Audientie op Woensdag den 4den December aanstaande, geen plaats zal hebben.

's Gravenhage, den 29sten November 1861.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* * De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 8den December aanstaande, niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 6den December 1861, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het bouwen eener peilschaal op de Deeneplaat, onder de gemeente Hooge Zwaluwe, c. a., provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 11 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh, te 's Hertogenbosch, den Ingenieur J. Dirks, te Gorinchem, en den Opzigt P. Mensert te Werkendam.

Gravenhage, 9 November 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* * De Minister van Oorlog brengt ter kennis van het algemeen, dat bij den Boekhandelaar G. J. Mingelen (Firma van Weelden en Mingelen) te 's Gravenhage, en, door diens tusschenkomst, bij de voornaamste Boekhandelaren tegen den prijs van vijfzig cents (0.50) het Exemplaar verkrijgbaar is gesteld: "Voorschrift betreffende verwing van werken onder het beheer der genie."

's Gravenhage, den 30sten November 1861.

DE CASEMBROOT.

MARINE.

Openbare Verkoop, bij inschrijving, aan 's Rijks Werf te Amsterdam, op Maandag den 9den December 1861, des voormiddags ten 11 ure, van:

twee voor 's Rijks dienst afgekeurde IJzeren Stoomketels.

De inschrijvingsbiljetten, op zegel, behelzende de naam en woonplaats van den koper, mitsgaders de koopsom in schriftelijken, zullen vóór of uiterlijk op den dag der Verkoop moeten bezorgd worden ter Griffie van de Directie der Marine te Amsterdam, alwaar ook de Voorwaarden van Verkoop ter lezing zullen liggen.

De Ketels zullen door de Gegadigden kunnen bezigtigd worden op Vrijdag en Zaterdag den 6den en 7den December te voren, des morgens van 9 tot 11 en des namiddags van 1½ tot 3 ure.

Amsterdam, den 29sten November 1861.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. BERGHUIS.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de Eerste Inspectie van Fortificatie, of, bij zijne afwezigheid, de Eerstaanwezende Ingenieur te Utrecht, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar aanbesteden:

1. het maken van eene Doorlaatsluis in den Bildtschen straatweg, achter de Keel van het fort aan dien weg; en
2. het maken van eene Doorlaatsluis in den weg om het fort aan het Vossegat.

Deze aanbestedingen zullen geschieden op Dingsdag den 10den December 1861, des voormiddags ten elf ure, in het Hôtel de l'Europe, bij den logementhouder A. van Stuijvenberg aan de Vreeburg te Utrecht, alwaar van den 4den December 1861 de bestekken zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Utrecht.

Gedrukte bestekken zullen, van den 4den December 1861, bij den Fortificatie-opzigt S. Schreurs, te Utrecht, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

* * De ondergeteekende nasporingen doende naar de plaats des verblijfs of die van overlijden van zekeren *Gerardus Lager*, gediend hebbende bij het 1ste Regiment Artillerie, op den 30sten Junij 1842 gepasporteerd, en gehuwd geweest met *Coleta de Meijer*, te Maastricht overleden, verzoekt Heeren Ambtenaren van den Burgerlijken Stand beleefdelyk, om in de Registers van bevolking en overlijden hunner Gemeente een onderzoek naar dien persoon te willen laten doen, en bij bevinding hem ondergeteekende daarvan te verwittigen.

Westdorpe, 26 November 1861.

J. P. KREBOOM, Secretaris.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

* * Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch van 27 November 1861, is de Heer *Bartholomeus Andreas Hoelen*, Koopman te 's Hertogenbosch, op eigen verzoek, wegens zwakheid van vermogens gesteld onder Curatele.

's Hertogenbosch, den 29sten November 1861.

De Officier van Justitie,
TWISS.

* * Bij onderhandsche, behoorlijke geregistreeerde Acte, van den eersten October 1800, een en zestig, is tusschen de ondergeteekenden *David Salomon Spanjaard* en *Sallie Jacob Spanjaard*, Kooplieden alhier, aangegaan eene Vennootschap, welke zich ten doel stelt het Grossieren in Garen en Band en daarmede verwante Artikelen, alsmede de eventueel op te rigten Fabriek van deze Artikelen, onder de Firma van *Spanjaard en Comp.*, voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, ingaande den eersten October 1800 een en zestig en eindigende den laatsten September 1800 zes en zestig, waarvan beide Vennooten tot het teekenen bevoegd zijn, mits uitsluitend voor de zaken de Vennootschap betreffende.

Amsterdam, 28 November 1861.

D. S. SPANJAARD.
S. J. SPANJAARD.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

ZATURDAG 30 November 1861.

Amsterdam. — Slotkoersen.

	pCt.		pCt.		
NEDERL., Werk. Schuld.	2 1/2	63 1/16	PRUISSEN, Leening 1859.	5	—
Dito dito	3	75 3/8	OOSTENRIJK, Obl. Met.	5	45 3/4
Dito dito	4	99	Dito dito	2 1/2	24 1/2
O.-I. Leening	4	97 1/4	Dito dito zilveren.	5	68 3/4
Amort. Syndicaat	3 1/2	—	Dito dito nationalen.	5	54 13/16
Handelmaatschappij . . .	4 1/2	139 1/2	Weener Bank-actien.	—	—
SPANJE, Obligation	2	41 5/8	Dito aandeelen 1854.	4	194 1/2
Dito binnenlandsche.	3	47 1/2	Dito dito 1860	5	—
Amort. Schuld.	—	167 3/8	Dito dito 1858	—	102 1/2
Bew. coupons	—	—	VENEZUELA, Obligatien.	3	21 3/8
PORTUGAL, Oblig. 1853.	3	45 7/8	Dito	1 1/2	—
Dito 1856/59	3	45	GRENADA, Dito	4 1/2	13 3/4
RUSLAND, bij Hope 1798.	5	101 5/8	Dito	1	5 1/2
Dito 1828/29	5	100 3/4	Dito nieuwe	—	—
Dito Stieglitz 5de serie	5	81 7/8	MEXICO, Dito	3	25 13/16
Dito dito 6de serie	5	98 1/8	EQUADOR, Dito	1	—
bij Hope 1840	4	—	ILLINOIS, Dito	7	88 3/4
Dito 1860	4 1/2	89 7/8	GRIEKENL., Dito 1824/25	5	5 13/16
Spoorweg aandeelen.	—	192 1/2			

Markt, gunstigen gestemd.

Londen, Consols	91	Antwerpen, 4 1/2 pct. Belgie	99 3/4
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actien.	343
Paris, Fr. rente	69.17 1/2	5 pct. Metalliek	47 1/2
Spanje	—	5 " Nationalen	57 1/8
Weenen, Metalliek	67.60	3 " Binnenl. Spanje . . .	—
Dito nationalen	81.00	2 " Spanje	—
Wissel Londen	139.30	Credit Guilhou.	—

P R I J S - C O U R A N T.

opgemaakt en uitgegeven den 25sten November 1861.

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien, door de beëdigde Makelaars G. A. van der Voort, A. Craandijk, P. J. A. Sundorf, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofs, D. Reul Koopman, G. van der Weyden Jr. en L. H. Weetjen, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 23, lit. D, der wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 38), tot regeling der waarde van de zaken onder n°. 1 van art. 1 dier wet omschreven, behorende tot nalatenschappen waarvan het regt van successie en van overgang verschuldigd is.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aangeving geen interest gebracht, aangezien de te goed zijnde dividenden onder de getaxeerde waarde begrepen zijn, uitgezonderd de actien der *Nederlandsche Bank* en de aandelen in de *Nederlandsche Handelsmaatschappij*, waarbij, ofschoon onbepaalde dividenden gewende in den handel een rente berekend wordt.

VERSCHILLENDE SOORTEN			VERSCHILLENDE SOORTEN			VERSCHILLENDE SOORTEN		
DER	INT. POT.	WAARDE	DER	INT. POT.	WAARDE	DER	INT. POT.	WAARDE
EFFECTEN.			EFFECTEN.			EFFECTEN		
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.			2) Certific. admin. Amsterdam.			PAUSELIJKE STAAT.		
Inschrijving en Certificaten			2) Oblig., te Lond. neg. A°. 1822	5	80 1/2 pCt.	5) Oblig., genegot. te Parijs . .	5	66 pCt.
Werkelijke Schuld	2 1/2	68 3/4 pCt.	3) Dito " dito " " 1850	4 1/2	90 "	12) Certificaten bij J. van Beeck	5	65 "
Dito en dito	3	76 1/2 "	3) Dito " dito " " 1859	8	59 1/4 "	Vollenhoven, c. s.		
Dito en dito	4	99 1/4 "	3) Dito bij Hope & Co. " 1860	4 1/2	89 3/4 "	SARDINIE.		
Obligatien, ten laste der Oost-Indische bezittingen.	4	97 1/2 "	2) Inschrijving en certificaten bij Hope & Co., c. s.	4	74 1/4 "	3) Obligatien te Londen, 1851.	5	77 "
Schuldbek. Amort. Syndicaat.	3 1/2	93 "	2) Dito en origin. bewijzen van inschrijving van de 2de, 3de, 4de en 5de Leening.	4	74 "	NAPELS.		
STAD AMSTERDAM.			2) Dito en dito 5deserie A°. 1854	5	82 "	13) Cert. van 5 pCt. Geconsol. Schuld, bij Lamaison en Bouwer.	5	64 "
Losrenten 1845 en 1856 . . .	4	99 1/4 "	2) Dito 6deserie " 1855	5	93 1/4 "	DENEMARKEN.		
Recepiss. Schuldb. Leen. 1861	3 1/2	88 "	Aandeelen in de groote maatschappij der Russische spoorwegen à 125 Z. R. off f 236.		f 194.00	Obligatien op de Tollen, Kroon- en Leen- en Wisselbank. . .	4	94 "
STAD MIDDELBURG.			2) Russ. spoorweg oblig. 1858 .	4 1/2	72 pCt.	Dito, idem	3 1/2	83 1/2 "
Obligat. genegotieerd à 8 pCt.	1/2	9 1/4 "	POLEN.			3) Dito, genegot. te Lond. 1825.	2	82 "
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIE.			2) Schatkist-Oblig., Neg. 1841	4	75 3/4 "	AMERIKA.		
Actien in de Nederl. Bank (rente 4 pCt. sedert 1 ^{er} April 1861).		180 1/2 "	Aandeelen Neg. 1835 à Flor. 500 à 4 pCt.		f 165.50 "	8) Oblig. van de Citizens Bank in Louisiana, A°. 1836 en 1837.	5	88 "
Aandeelen in de Nederlandsche Handelsmaatschappij (rente 4 1/2 pCt. sedert 1 Julij 1861).		140 1/2 "	OOSTENRIJK.			8) Obligatien van de Bank te Philadelphia bij Rothschild		66 "
Dito, Amsterd. Entrepôt-Dok.	4 1/2	102 "	Obligatien op de Weener Bank, genegotieerd bij Goll en Comp.	5	54 pCt.	Aandeelen van Amerikaansche Fondsen bij Hope & Co., lit. A.		f 890.00
Aandeelen, Hollands. IJzeren Spoorwegmaatschappij		90 "	Dito, idem idem	4 1/2	45 "	Dito, dito lit. B.		" 900.00
Leening, dito A°. 1844, 1847 en 1860	4 1/2	100 1/4 "	Dito, idem idem	4	48 "	14) Certificaten ten laste der Vereen. Staten, bij Hope & Co. Losbaar na 1867 en 1868 . .	6	92 1/2 pCt.
Obligatien, Nederlands. Rhijn-Spoorwegmaats. A°. 1838.	4 1/2	106 "	4) Certificaten van originele Weener Stads-Bank-Obligat. bij Goll en Co.	2 1/2	35 "	14) Dito, ten laste van Pennsylvanien bij idem, Losb. na 1862.	5	89 "
Assur.-Comp. te Amsterd., Direct. H. van den Broeke en B. J. Momma		350 "	4) Oblig. Weener Met., div. dat.	5	46 1/4 "	14) Obligatien, Illinois Centraal Spoorweg-Maatschappij . . .	7	85 "
Nederl. Assur.-Comp. te Amst., Dir. H. F. de Waal en J. S. Kleinpenning Jr.		166 "	4) Dito idem idem	4 1/2	40 1/2 "	MEXICO.		
Brand-Maatsch. te Amst., Direct. C. M. P. ten Sande en Jan Jarman		200 "	4) Dito idem idem	4	33 1/4 "	3) Obligatien, te Londen . . .	3	26 3/4 a) "
Amsterd. Brand-Assur.-Comp., Direct. Ed. Croese en G. A. Helman		228 "	4) Dito idem idem	3	25 1/2 "	BRAZILIE.		
Amsterd. Brand-Societeit, Direct. A. Ravesteyn en H. M. Gildemeester		138 "	4) Dito idem idem	2 1/2	23 3/4 "	3) Obligat. genegot. te Londen bij Rothschild 1824, L. st. 100.	5	99 1/4 "
Holl. Brand- en Levensverz. Societeit, Dir. J. Zuyderhoff en T. Zuyderhoff Jz.		141 "	4) Dito idem idem	1	9 1/4 "	3) Dito, idem 1824, L. st. 200.	5	99 "
Amsterd. Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij, Directeur A. C. Bouman		180 "	4) Dito rente, betaal. te Amsterdam in zilver 1849, 1851, 1854	5	69 1/2 "	3) Dito, dito bij J. L. Goldsmid 1843, L. st. 100 en 200 . . .	5	98 1/2 "
Brandgevaar-Maats., Dir. J. H. Lugt en H. Salm		181 "	4) Dito Nationale betaalbaar te Weenen in specie	5	55 1/4 "	3) Dito, dito bij Samuel en Philips 1839, L. st. 100 en 200.	5	98 1/2 "
Brand-Assurantie-Maats., Direct. J. T. van Bosse		146 "	Aandeelen in de Oostenrijksche Nationale Bank te Weenen à C. M. fl. 1000.	3	f 640.00	3) Dito, dito bij Rothschild, 1852, 1858 en 1860	4 1/2	89 3/4 "
Holl. Societ. van Levensv.-Direct. P. Langerhuizen.	4	238 "	Dito Neg. 1839, 30 Mill. groot C. M. fl. 250		" 254.00	ECUADOR.		
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.			Dito Neg. 1854, 50 Mill. groot C. M. fl. 250, à 4 pCt.		" 196.00	3) Obligatien, te Londen 1855.	1	15 b) "
ENGLAND.			Dito Neg. 1860, 200 Mill. groot O. W. fl. 500, à 5 pCt.		" 356.00	VENEZUELA.		
Het divid. vervalt.			Fransch-Oostenr. spoorw. obl. bij Hope & Co. à frs. 500		" 123.00	3) Obligatien te Londen. . . .	3	22 1/4 c) "
Actien in de O.-I. Compagnie, Januarij en Julij		228 "	FRANKRIJK.			3) Idem	1 1/2	11 1/2 d) "
Dito, in de Bank, April en Oct. Gereduceerde 3 pCt. Annuïteiten, April en October		230 "	5) Inschrijving en certificaten.	4 1/2	89 pCt.	NIEUW-GRENADA.		
Gereduceerde 3 pCt. Annuïteiten, April en October		91 3/4 "	5) Dito en dito	3	64 1/2 "	3) Oblig. te Londen 6 pCt., thans	4 1/4	13 3/4 e) "
Geconsolideerde 3 pCt. dito, Januarij en Julij		98 1/2 "	Certificaten van actien in de Fransche Bank		f 1370.00	3) Uitgestelde Schuld	1	5 1/4 "
(Het L. st. te rekenen à f 11.82 ⁵).			BELGIE.			PERU.		
RUSLAND.			6) Obligatien, Negotiatie 1838.	3	78 1/4 pCt.	3) Obligatien, geneg. te Londen	4 1/2	96 1/4 "
Obligatien bij Hope en Comp. neg. 1798 en 1816	5	102 "	6) Dito . . . . . 1836.	4	96 1/4 "	WISSELKOERSEN		
Dito bij dito 1828 en 1829 . . .	5	101 "	5) Inschrijving en certificaten.	2 1/2	54 "	te Amsterdam.		
1) Inschrijving op het Grootb. in assignaten	6	54 1/2 "	5) Obligatien	4 1/2	93 1/4 "	Parijs . . Kort f 56.50 per 40 Kr. van 8 francen . .		
1) Certificaten van dito, diverse admin.-kantoren te Amsterd.	6	54 1/2 "	PRUISSEN.			Hamburg " 35.31 " 40 Mark banco.		
2) Inschrijvingen en certific. in zilver.	6	96 1/2 "	7) Obligat. Neg. 1850, 1851, 1854 en 1856.	4 1/2	100 "	Weenen . 6/w. 83.50 " Fl. 100 Oostenr. Wissel		
2) Idem 3de en 4de serie A°. 1831 en 1833.	5	80 "	7) Idem 1859.	5	105 1/2 "	Lissabon. 3/m. 41.97 1/2 " 40 Crusados.		
2) Certificaten, administratie Hamburg A°. 1820	5	81 "	Aandeelen A°. 1854 à Th. 100 Intr. à 3 1/2 pCt., losbaar met premie		f 213.00	Napels. . 2/m. 78.00 " 40 Duc. di reg. of 173.50		
			7) Idem in de Pruisische Bank.	4 1/2	119 pCt.	London . Kort 11.87 1/2 " L. st.		
			SPANJE.			St. Peter. 3/m. 1.63 1/2 " 1 Zilveren Roebel		
			8) Oblig., A°. 1841, te Londen.	3	51 3/4 "	Madrid . 3/m. 2.38 " Piast. van 20 Realen		
			9) Oblig. Binnenl. Schuld . . .	3	47 3/4 "			
			10) Oblig. Buitenl. uitgestelde Schuld 3 pCt. thans	2	42 1/4 "			
			10) Oblig. Amort. Schuld, 2e kl.		16 3/4 "			
			PORTUGAL.					
			3) Oblig., A°. 1853, 100 L. st.	3	46 1/4 "			
			3) Dito, " 1856, 1857, 1859 en 1860, 100 L. st.	3	45 1/4 "			
			3) Dito, uitgest. Schuld (1863 3 pCt.)		40 1/2 "			
			11) Dito Binnenl. Schuld. . . .	3	43 "			

a) Onder den koopprijs begrepen 15 achterstallige coupons. b) Idem 3 coupons. c) Idem 3 coupons. d) Idem 3 coupons. e) Idem 16 coupons.

INNENLANDSHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den. 30sten November 1861.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de algemeene beraadslagingen over de Staatsbegroeting voor 1862 voortgezet.

De heer Olivier beantwoordde de onderscheiden sprekers en ook den Minister van Financien, met betrekking tot hetgeen zij op zijne eerste rede hadden in het midden gebragt; hij zeide te moeten verklaren dat de laatste hem niet overtuigd had van onjuistheid in zijne bewering dat dit Ministerie zijne belofte in het programma van 23 April nedergelegd, niet had vervuld. Evenmin was hij door de opmerkingen van onderscheiden sprekers tot de overtuiging gekomen, dat dit Ministerie, door de wijze waarop het was zamengesteld, genoegzame kracht bezat, om in de rigting, waarin het bij zijn optreden verklaard had te zullen handelen, met voordeel te werk te gaan. Juist bij gebreke van een stelsel werd het Kabinet, gelijk uit de beraadslagingen, naar hem voorkwam, voldoende was gebleken, niet ondersteund op eene wijze, die het, om in het belang van het land met vrucht voort te werken, zoo hoogst noodig had.

De heer de Poorter beantwoordde daarna den Minister van Financien; zeide zich door de ontvangen inlichtingen omtrent de herziening van het belastingstelsel te leur gesteld te vinden, en hernieuwde zijne wenken omtrent eene grondige wijziging daarvan.

De heer Thorbecke zeide eene enkele beschouwing en vraag op koloniaal gebied te willen voordragen. Hij wees op den opmerkelijken vooruitgang in de behandeling van koloniale aangelegenheden, waarvan de uitgevoerde discussie getuigde, die in de laatste tijden in omvang was toegenomen, en nu voornamelijk gevoerd was door hen, die dergelijke behandelingswijzen vroeger minder raadzaam hadden geacht. De rede des Ministers van Kolonien had hij, gelijk hij verklaarde, met meer genoegen gehoord, dan hij diens Memorie van Beantwoording had gelezen. Mogt hij zich genoopt gevoelen tegen het XIde hoofdstuk te stemmen, dan wilde hij die stem niet uitgelegd zien in dien zin, alsof hij wantrouwen in den Minister stelde, daar hij dien integendeel gaarne aan het werk zou blijven zien, omdat hij zich met den inhoud daarvan, gelijk die daar lag, niet kon vereenigen.

Ten aanzien van de denkbeelden, door den Minister van Kolonien over de cultures opgegeven, zeide hij, dat deze wel duidelijk het einddoel had opgegeven waarheen men moest streven. Diens stelsel kwam daarop neder, dat het Gouvernement ondernemer moest blijven, maar dat men tot eene oplossing van gedwongen in vrijwilligen arbeid moest komen. Zonder nu te willen onderzoeken in hoever het begrip dat het Gouvernement ondernemer moest blijven, al dan niet vol te houden zou wezen, meende hij, dat het van belang zou zijn, en daartoe strekte zijne vraag, indien de Minister van Kolonien kon goedvinden, niet alleen op het einddoel te wijzen, maar ook den weg aan te wijzen die daartoe leiden moest. Zijns inziens was het van het hoogste belang dien weg te kennen, en te weten, welke de eerste stap zou wezen, dien men daarop zetten zou. Dit was te meer noodig, omdat uit de rede van den Minister van Kolonien bleek, dat deze denkbeelden had ontwikkeld, welke in diens eigen stelsel niet pasten.

Den heer van Zuylen van Nyevelt in de tweede plaats beantwoordende bestreed hij diens stelling, dat de Grondwet uit twee elementen zou bestaan, een conservatief en een liberaal. Volgens hem was de Grondwet van 1815 af liberaal en had slechts in 1848 eene loutering ondergaan. Die Grondwet was, naar zijn gevoelen, monarchaal-liberaal; ging de stelling van den spreker, dien hij beantwoordde, op, dan zou dit voor de Grondwet hetzelfde verwijt zijn als aan de in de laatste tijden aan het bewind geweest zijnde Ministerien gedaan, dat zij uit heterogene bestanddeelen waren zamengesteld. De Grondwet alzoo kon, meende hij, slechts in één zin worden verstaan; met het denkbeeld van partijen kon hij zich dan ook niet vereenigen. Uit welke personen een ministerie ook moge zijn zamengesteld, dit moet blijven vaststaan dat, welk Kabinet ook, steeds moest worden bestuurd door eenheid van gedachte; bij gemis waarvan eene politiek zou worden gevoerd aan welke men den naam van hybridische zou moeten geven.

De heer Elout van Soeterwoude de koloniale politiek van den Minister van Kolonien onderzoekende zeide overtuigd te zijn dat deze niet afgeweken was van zijne denkbeelden in de eerste Memorie van Beantwoording voorkomende, weshalve hij geene reden had om dien Minister van Kolonien te wantrouwen te minder omdat zijns inziens aan de voorschriften van art. 56 van het regeringsreglement door de verwezenlijking van diens stelsel zou worden voldaan.

wezenlijk van diens stelsel zou worden voldaan. Aangaande den politieken toestand van het Ministerie in het algemeen kon hij niet ontveinzen dat die niet gunstig was. Mogten de oorzaken daarvan gelegen zijn in de gebeurtenissen van den laatsten tijd, de redenen daarvoor moesten, naar zijn gevoelen, ook hooger gezocht worden, en voornamelijk in de regeringsbeginselen die sedert 1848 gevolgd waren. Die beginselen waren, gelijk hij deed uitkomen, met hoe veel kracht en talent in beoefening gebracht, meermalen afgestuit op de overkragt van nationale herinneringen en behoeften. Die stelling ontwikkelde hij door in een uitvoerig onderzoek te treden van de handelingen der sedert dat tijdstip zich opgevolgd hebbende Ministerien, en van de daartoe behoord hebbende personen. Daaruit nam hij aanleiding om het getuigenis af te leggen dat dit Ministerie zijne roeping in een geschokten toestand van zaken had aanvaard. Die omstandigheid mogt men niet voorbij zien, en om die reden zou hij dan ook niet geneigd zijn, gelijk anderen een votum van wantrouwen tegen deze Regering uit te spreken. Hij voor zich zou de begrotingen op zich zelve onderzoeken, maar gaf het Ministerie in overweging of de staat waarin het zich bevond, wel houdbaar was, en vroeg aan de Kamer of men heul zou zoeken in verwisseling van personen, dan wel een terugkeer tot de ware beginselen.

De heer Betz daarna het woord voerende, onderzocht in de eerste plaats de beide ramingen door den Minister van Kolonien omtrent de Indische inkomsten en uitgaven bij diens eerste rede overgelegd, en toonde aan dat de inhoud niet de noodige ophelderingen gaf, zoo als hij verlangd had. Ten opzichte van de rede van den Minister van Finantiën merkte hij op dat het ontvangen antwoord op de door hem gemaakte

opmerkingen onvolledig, zwak en onjuist was, gelijk hij dan ook in vele bijzonderheden trachtte uiteen te zetten.

De heer van Lynden dankte den Minister van Koloniën voor de openhartigheid waarmee deze zijne denkbeelden had uiteengezet. Dit was niet weg dat de ontvangsten uitleggingen aan art. 56 van het regeringsreglement gegeven, hem niet geheel gerust gesteld hadden. De onzekerheid omtrent de koloniale politiek van den Minister van Koloniën was bij hem niet weggenomen na de gevoerde beraadslaging over den inhoud van het programma van 23 April, waaromtrent steeds bleek verschil van gevoelen te bestaan. Ook in de daden des Ministers lag voor hem voortdurend reden van bezorgdheid, b. v. in de benoeming van den Gouverneur-Generaal, in het gebeurde met aanbestedingen in Indië, in de quaestie van den gewezen resident van Rembang enz.

Hierna antwoordde de heer van Bosse op hetgeen ingebracht was tegen zijne beschouwingen omtrent de wijze van zamenstelling der sedert 1848 zich opgevolgd hebbende Ministeriën. Die zamenstelling hing zijns inziens, van tijden en omstandigheden af. Het was niet te verwachten, dat steeds Ministeriën zouden bestaan van geheel zuiver liberale, of van tegenovergestelde rigtingen. Mogten in die Kabinetten personen van verschillende inzichten zitting hebben gehad, ééne leidende gedachte kan niet ontbreken, ook niet aan dat van 1858, waartoe hij had behoord. Een tweede zeide hij niet te kunnen terugnemen zijne bewering, dat de Minister van Koloniën pogingen aanwendde om tusschen de partijen door te zeilen. Mogt hij tegen het Kilde hoofdstuk stemmen, hij zou dit niet doen om een blijk van wantrouwen in de rigting van den Minister van Koloniën te geven, maar alleen omdat het tegen zijne beginselen streed, daaraan zijne goedkeuring te schenken.

De heer van der Linden antwoordde op de rede van den laatsten spreker.

De heer van Zuylen van Nyevelt trad in een tegenbetoog op de rede van den heer Thorbecke. De verklaring van dezen, dat de Grondwet van 1815, gelouterd in 1848, monarchaal-liberaal zou wezen, had hem verrast, en dit te meer, omdat de Grondwet bepalingen inhield, waarmede de liberale partij zich niet vereenigen kon. Moest hij eene benaming kiezen, dan zou hij de Grondwet liever monarchaal-constitutioneel noemen. Ondertusschen bestond er verschil van gevoelen omtrent de opvatting van de Grondwet tusschen hem en anderen, en dit had hij, meende hij, bij de behandeling der wetten op de nationale militie en den Raad van State voldoende doen uitkomen.

De Minister van Finantiën beantwoordde de aanmerkingen der onderscheidene sprekers, met name den heer Mijer, met betrekking tot de koloniale politiek, dien hij nog nader inlichtte in welken zin het programma van 23 April in verband met de later gewisselde schrifturen omtrent koloniale aangelegenheden moest worden opgevat, en in welke rigting, naar aanleiding van het vroeger gebeurde, dit Ministerie zich voorstelde voort te gaan. Aan den door dezen en den heer van Lynden geuiten wensch om overlegging van het schrijven van den Minister van Buitenlandsche Zaken aan Z. M. den Koning gerigt, zeide hij dat om onderscheiden redenen niet kon worden voldaan, aangezien dat schrijven niet voor openbaarmaking vatbaar was.

Van den heer van Hoëvell zeide hij geene voldoende gronden vernemen te hebben om te regtvaardigen het ongunstig oordeel dat deze zich veroorloofd had over den inhoud van zijne rede uit te brengen. Evenmin kon hij toegeven dat het Kabinet zoo uitermate zwak zou wezen, als de heer van Zuylen van Nyevelt had beweerd. Nopens de quaestie van eene wijziging in het belastingstelsel door de heeren van der Linden, Betz en de Poorter behandeld, trad hij in eenige bijzonderheden tot aantooning van de wijze waarop en den tijd wanneer afschaffing van belastingen zou kunnen plaats hebben. Op de klachten van den heer Olivier als zoude dit Ministerie ontrouw zijn geworden aan zijne roeping, meende hij dat deze geene voldoende feiten had aangevoerd tot staving van zoodanig gevoelen; evenzeer kon hij niet toegeven, dat zijne rede in antwoord op die van den heer Betz onvolledig en onduidelijk zou wezen; ter voldoening aan de later geopperde bedenkingen, gaf hij aan denzelfde nog eenige inlichtingen omtrent sommige door dien spreker behandelde punten, vooral met betrekking tot het verhoogd cijfer dezer begrooting, en de belastingen.

dezer begrooting, en de belastingen. Hij gaf
Hierna voerde de Minister van Kolonien het woord. Hij gaf
nader op welke zijne voornemens waren omtrent de quaestie van de
cultures; en dat ter geruststelling van hen, die nog omtrent zijne
bedoelingen eenige bezorgdheid koesterden. Onder de vele door hem
behandelde punten, waren de volgende de voornaamste. Omtrent
de bepalingen, voorkomende in art. 56 van het regeringsreglement,
die eerst moesten worden uitgewerkt en strekten om tot het einddoel
te geraken, had hij aan het Indisch gouvernement te kennen gegeven
geen voorstander van cultuur-percenten te zijn als onzedelijk en on-
regtvaardig. Voor zoover hij zich bewust was, had hij zich ver-
oorloofd één sloopings-maatregel te nemen, en deze bestond daarin,
dat hij geprovoceerd had eene magtiging op den Gouverneur-Generaal
om het verderfelijk gebruik van opium te bestrijden: een maatregel
waaromtrent hij gunstige berigten ontvangen had, en dien het hem
aangenaam was genomen te hebben. Aangaande de veel besproken
zaak van den gewezen resident van Rembang, zeide hij, om onder-
scheidene redenen, weinig tekunnen mededeelen; alleen kon hij berigten
dat, naar ingewonnen tijdingen, de handelingen van den betrokkene
niet gestrekt hadden tot ondermijning van het cultuurstelsel. In de weder-
legging der rede van den heer Meijer was de Minister het uitvoerigst.
Die rede volgde de Minister in vele bijzonderheden, en de slotsom van
zijn onderzoek ten deze bestond daarin dat het betoog van dien heer
geen practische oplossing der quaestie bevatte; en dat de tweeslachtige
voorstelling van dezen omtrent de opvatting van art. 56 van het rege-
ringsreglement niet pleitte voor eene vaste overtuiging, noch regtvaar-
digde het vonnis van denzelfde tegen zijn stelsel uitgesproken. Nopens
hetgeen door denzelfden was te kennen gegeven met betrekking tot het
gebeurde in 1830—1832 aangaande het stelsel van overeenkomsten,
deed hij uitkomen in zijne vorige rede niets te hebben opgegeven,
wat niet overeenkomstig met het gebeurde zou zijn geweest. Na
den heer Thorbecke te hebben doen gevoelen dat de door hem te
volgen weg, betrekkelijk de cultures, aangewezen werd door de vijf
eerste bepalingen van art. 56 van het regerings-reglement, gaf hij den
heer Betz eenige nadere inlichtingen nopens den inhoud der door hem
overgelegde staten, beantwoordde nog kortelijk den heer van Bosse, en ein-
digde met zijn dank te betuigen aan allen, die hem wel vertrouwen
wilden schenken, niettegenstaande het tusschen hen en hem bestaande
verschil van gevoelen omtrent sommige punten.

Daarna kwam de Minister van Justitie met den meesten nadruk en

ernst op tegen de beoordeeling, welke de heer van Zuylen van Nyevelt zich omtrent de wet van den Raad van State veroorloofd had. Hij toetste die gronden en deed de onhoudbaarheid daarvan uitkomen, weshalve het hem voorkwam, dat de bedoelde spreker geen recht had om uit de door hem bijgebrachte argumenten tot de zwakheid van dit Ministerie te besluiten.

De heer van Eck drukte daarna den wensch uit, dat men eenig middel mogt vinden om tot eenige oplossing in den strijd voor en tegen het Bestuur gevoerd te geraken, en te beslissen of het Kabinet al dan niet het vertrouwen van de meerderheid der Kamer bezat. Dit achtte hij te meer noodig omdat eene afstemming der begroting, naar uit de geuite denkbeelden van sommigen bleek, niet als een bewijs van wan-

trouwen mogt worden aangemerkt. Dien ten gevolge hoopte hij dat van de zijde der tegenstanders eenig voorstel mogt worden gedaan dat tot het beoogde doel leiden kon.

De heer Mijer beantwoordde den Minister van Kolonien, en betoonde hoofdzakelijk dat, wanneer op zijne rede het verwijt toepasselijk was, zij geens praktische oplossing van de kwestie zou inhouden, hetwelk verwijt aan de andere stelsels in deze discussie voorgestaan, kon worden gericht.

Hiernede werden de algemeene beraadslagingen over de begrotingwetten gesloten.

Hoofdstuk I (Huis des Konings) werd daarna zonder beraadslaging met algemeene (51) stemmen aangenomen.

THE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.